

DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2024.4.8>

УДК 374.72(410.1)

Анастасія Федчишина

<https://orcid.org/0009-0009-8158-5170>

аспірантка кафедри освітології та психолого-педагогічних наук,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка,
бульв. Ігоря Шамо, 18/2, 02154, Київ, Україна
a.fedchyshyna.asp@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В АНГЛІЇ

У статті розкрито особливості діяльності центрів освіти дорослих в одній з країн Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії – Англії, які функціонують на базі університетів, коледжів, благодійних організацій тощо. Визначено та проаналізовано особливості діяльності центрів освіти дорослих в Англії за певними структурними характеристиками: ціннісна орієнтованість, організаційно-методичне та інформаційно-змістове забезпечення освітнього процесу освіти дорослих. Зауважено, що основними цілями діяльності закладів, що забезпечують неформальну освіту дорослих в Англії, є створення можливостей для отримання знань, навичок, кваліфікації та перекваліфікації; сприяння працевлаштуванню та психологічному добробуту дорослого населення; подолання основних бар'єрів у процесі працевлаштування; розвиток цифрових навичок, забезпечення інклюзивного середовища та інші. Зазначено, що провайдерами освітніх послуг в Англії пропонується широкий вибір форм навчання дорослих, що сприяють розвитку професійних та особистісних навичок, кар'єрному зростанню; забезпечують безперервний професійний розвиток, набуття практичного досвіду та гнучке навчання. Визначено, що пріоритетними напрямками освіти дорослих в Англії є: громадянська освіта, освіта майбутнього, друга вища освіта, професійно-технічна освіта, ліберальна освіта дорослих, професійна освіта, освітня політика та інші.

Ключові слова: неформальна освіта, освіта дорослих, провайдери освітніх послуг, професійний розвиток, центри освіти дорослих, центри освіти дорослих в Англії.

ВСТУП

Розвиток центрів освіти дорослих як провайдерів неформальної освіти є трендом у багатьох європейських (Данії, Німеччині, Швеції, Норвегії, Франції, Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії) та азійських (Туреччині, Японії, Південній Кореї) країнах світу, а також США, Канаді та інших. Центри освіти дорослих як осередки професійного та особистісного розвитку громадян допомагають їм опановувати нові соціальні ролі, сприяють самоосвіті й самовихованню, покращують особисту стійкість, розвивають необхідні навички тощо.

У Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії освіта дорослих є важливим складником досягнення економічної ефективності, впровадження інновацій та реалізації програм стимулювання зайнятості населення. Оволодіння новими навичками та здібностями є необхідним задля соціальної згуртованості, демократичності та саморозвитку дорослого населення в цій країні (Michie, 2023).

Освіту дорослих у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії зарубіжні вчені досліджували з різних позицій: взаємозв'язок формальної та неформальної освіти (N. Botez); особливості освіти дорослих (A. Allaste, M. Veilmann, R. Pirk); навчання в неформальному середовищі (J. Badger); зв'язок інформальної та неформальної освіти (A. Filippopoliti, D. Koliopoulos); організаційно-методичне забезпечення освіти дорослих (T. Afrik); сучасні методи освіти дорослих (T. Dobrescu, R. Marinela).

Тенденції розвитку, особливості та напрями діяльності центрів освіти дорослих у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії відображені у наукових розвідках українських вчених у різних ракурсах: тенденції розвитку освіти дорослих у Великобританії (О. Ситник), організаційні форми освіти дорослих у Сполученому

Королівстві (О. Ільдіко), особливості освіти дорослих у Великій Британії (О. Волярська) та інші.

Водночас попри значну кількість праць, присвячених різним аспектам діяльності осередків освіти дорослих у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії, особливості організаційно-методичного та інформаційно-змістового забезпечення освітнього процесу в англійських центрів освіти дорослих не отримали достатнього висвітлення в науковій літературі.

Мета статті – визначити особливості діяльності центрів освіти дорослих в Англії та схарактеризувати їх ціннісне орієнтування, організаційно-методичне та інформаційно-змістове забезпечення.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Актуальність та доцільність функціонування центрів освіти дорослих посилюється значною кількістю завдань, які вони реалізують: аналіз сучасних тенденцій розвитку освіти дорослих, вивчення досвіду провідних країн та пошук способів його імплементації у національну систему освіти; впровадження інноваційних технологій та форм неформального навчання дорослих; розроблення організаційно-методичного та інформаційно-змістового забезпечення освітнього процесу відповідно до культурно-освітніх потреб місцевого населення; взаємодія провайдерів освітніх послуг для дорослих з локальними органами влади, роботодавцями та іншими інституціями тощо.

У науковій літературі визначено шість основних факторів, що впливають на бажання дорослих навчатися: соціальні зв'язки; зовнішні очікування; соціальний добробут (бажання служити іншим або громаді); професійне та кар'єрне зростання; пізнавальний інтерес (навчання заради самого навчання); усамітнення (від дому чи роботи) (Hughes&Adriaanse&Barnes, 2016).

Освіту дорослих в Англії ми аналізуємо за конкретними структурними характеристиками:

- ціннісна орієнтованість (візія, місія, стратегії та цінності провайдерів освітніх послуг);
- організаційно-методичне спрямування освітнього процесу (форми, засоби, методи та технології організації освітнього процесу);
- інформаційно-змістове наповнення (освітні програми та нормативно-правова основа організації освітнього процесу).

Протягом ХХ ст. університети відігравали провідну роль у реалізації освіти дорослих в Англії. Більшість університетських кафедр зосереджувалися на навчанні дорослих у конкретній професійній сфері, а деякі стали центрами наукових досліджень освіти дорослих (Holford, 2014).

Інститут неперервної освіти Кембриджського університету (The University of Cambridge Institute of Continuing Education) реалізує свою місію навчання освіти дорослих через організацію доступних курсів із гнучкими графіками їх проведення, інклюзивною та доступною освітою для дорослого населення. В Інституті є можливість здобувати освіту не лише для британців, а й для дорослих з усього світу в таких напрямках: формальне визнання результатів навчання (отримання дипломів бакалавра – Undergraduate Certificates, Diplomas and Advanced Diplomas; отримання сертифікатів та дипломів Postgraduate Certificates and Diplomas, які еквівалентні 7 рівню Рамки кваліфікації вищої освіти, але коротші за тривалістю, ніж магістерські програми; отримання кваліфікації Магістра Part-time Master's Degrees з можливістю поєднувати навчання з роботою); онлайн-курси та дистанційне навчання (визначальною особливістю є невелика кількість здобувачів освіти) (Institute of Continuing Education, 2024).

Інститут неперервної освіти Кембриджського університету також пропонує онлайн-курси для професійного розвитку (78 курсів) та особистісного інтересу (97 курсів).

Наприклад, професійні курси у сфері Data Science (англ. наука про дані) мають такі переваги та особливості: 1) комплексна навчальна програма: охоплює такі складні теми, як машинне навчання, штучний інтелект (ШІ), оброблення природної мови, аналіз часових рядів і генеративний ШІ; 2) практичний досвід: можливість взяти участь у реальних проєктах; 3) персональні менторські сесії; 4) гнучке навчання: 20 годин на тиждень, структурована та гнучка програма. Знання англійської мови є обов'язковим. Дорослим з особливими освітніми потребами також надається додаткова підтримка за умови заповнення відповідних форм на сайті (Institute of Continuing Education, 2024).

Міжнародна літня програма Інституту неперервної освіти Кембриджського університету включає курси з широкого спектру предметних областей: бізнес та інновації; історія; література, філософія та образотворче мистецтво; наука тощо. Курси доповнюються серією щоденних пленарних лекцій в університеті, а також вечірніми обговореннями, дискусіями тощо. Після завершення курсу учасники отримують електронний сертифікат. Для отримання академічного кредиту можна подати письмову роботу для оцінки роботи за курс (за додаткову плату). В інституті також можна придбати подарунковий ваучер на можливість безперервного навчання, який можна обміняти на широкий і різноманітний вибір курсів (бізнес, коучинг, техніки творчого письма, історія та інші) (Institute of Continuing Education, 2024).

На базі *Оксфордського університету (Oxford University)* надається доступ до освітніх ресурсів на місцевому, національному та глобальних рівнях з реалізацією гнучких, інноваційних та інклюзивних принципів навчання. Університет сприяє забезпеченню високого рівня якості викладання та супроводу в процесі навчання для задоволення потреб усіх категорій здобувачів освіти; прагне створити активну академічну спільноту на принципах справедливості та стійкості (Oxford University's Department for Continuing Education, 2024).

Факультет неперервної освіти Оксфордського університету (Oxford University's Department for Continuing Education) пропонує понад 1000 курсів (денні або курси вихідного офлайн та онлайн у формі лекцій, семінарів та практичних занять; тематичні лекції – можна приєднатись онлайн у режимі прямої трансляції або безпосередньо навчатись в університеті) та надає можливість отримати професійну кваліфікацію (сертифікати та дипломи про підвищення кваліфікації) еквівалентні тим, які викладаються на першому, другому та третьому курсах бакалаврату з можливістю навчання онлайн); програми післядипломної освіти (сертифікати, дипломи, ступені магістра) для продовження навчання, вдосконалення знань, кар'єрного та особистісного розвитку; програми професійного розвитку включають короткі курси та оксфордські кваліфікації, призначені для працюючих професіоналів у галузях охорони здоров'я, медицини, технологій, бізнесу, навколишнього середовища та сталого розвитку; літні школи тощо (Oxford University Department for Continuing Education, 2024).

Осередком освіти дорослих в Англії є *Університет Манчестера (The University of Manchester)* – лідер у сфері навчання дорослих цифровим навичкам з використанням сучасних форм освіти дорослого населення, організації високоякісного та інклюзивного навчання, що задекларовано у програмі стратегічних змін «Flexible Learning Programme» та реалізується через забезпечення гнучкого освітнього процесу відповідно до потреб та запитів дорослих; орієнтацію на підготовку здобувачів освіти до роботи у цифровому середовищі; розвиток креативності та необхідних цифрових навичок. Для вирішення запитів локальних підприємств і бізнес-установ Університетом Манчестера була створена програма Manchester's Digital Skills Framework, зміст якої полягає у розробленні системи цифрових навичок, орієнтованої на користувачів; доступній багаторівневій структурі навчання, що дозволить організаціям відобразити власні потреби у цифрових навичках; співпраці з усіма партнерами екосистеми (Lifelong learning at the University, 2024).

Бірмінгемський університет (University of Birmingham) є новатором у вдосконаленні організації неперервної освіти, створенні можливостей для працевлаштування та

інноваційних досліджень у галузі освіти дорослих. Університет пропонує різні варіанти навчання для дорослих: 1) навчальні табори (сприяють розвитку професійних навичок, кар'єрному просуванню, розвитку особистісних навичок тощо); 2) мікрокредити (для тих, кого цікавить професійна кваліфікація, курси зазвичай беруться з існуючих модулів у магістратурі, їх можна зараховувати як академічні кредити для отримання ступеня магістра); 3) безперервний професійний розвиток (інші види курсів, за яких не передбачено отримання сертифікату, диплому тощо) (Short courses – University of Birmingham, 2024).

На базі *Ноттінгемського університету* (*The University of Nottingham*) у березні 2022 р. створена Спілка почесних партнерів з питань навчання впродовж життя та освіти дорослих (the Honorary Associates Network in Post 16, Lifelong Learning and Adult Education comprises academics), які співпрацюють у напрямках: громадянська освіта, освіта майбутнього, переосмислення вищої освіти, професійно-технічна освіта, ліберальна освіта дорослих, професійна освіта, освітня політика та інші (Honorary Network in Post 16, Lifelong Learning and Adult Education. The University of Nottingham, 2024).

У Англії є 158 коледжів (further education colleges), які надають академічну, технічну та професійно-технічну освіту людям будь-якого віку. Коледжі пропонують широкий вибір курсів та професійних кваліфікацій на рівнях від 1 до 6, серед яких вищі національні сертифікати (higher national certificates), вищі національні дипломи (higher national diplomas), Рівень А (GCE Advanced Level), стажування, рівні Т (кваліфікації, засновані на технічній основі в Англії), Загальне свідоцтво про середню освіту (GCSE), Business and Technology Education Council, Cambridge technicals (професійні кваліфікації 2 та 3 рівнів), післядипломна освіта тощо. Тут можна здобути навички інженерії, готельно-ресторанної справи, ІТ, будівництва та інші. Серед них такі коледжі, як Barking & Dagenham College, Barnet & Southgate College, Brooklands College, Capel Manor College, City and Islington College, City of Westminster College, College of Haringey, Enfield and North East London, College of North West London, Croydon College, Ealing, Hammersmith and West London College, East Surrey College, Hadlow College та інші. Дослідимо організаційно-змістове забезпечення центрів безперервної освіти на базі даних коледжів.

На базі *Barnet & Southgate College* розташовані центри для навчання дорослих у більш ніж 15 різних напрямках. Основними цінностями коледжу є освіта, орієнтована на здобувача освіти; рівність та інклюзія. Місія коледжу визначається наданням можливостей для навчання та працевлаштування у кожній запропонованій сфері, забезпечення високого рівня досвіду та знань для особистісного та професійного збагачення. У коледжі є Рада директорів (Board of Governors), які представляють інтереси місцевої громади та суспільні інтереси загалом у забезпеченні якості освіти; слідкують за ефективним розподілом фінансових ресурсів та активів; розробляють короткострокові плани для досягнення довгострокової мети; відповідають за дотримання коледжем вимог у контексті регіональних та національних потреб тощо. До організаційної структури коледжу входять також експерти з професійної реалізації (зміст курсів передбачає консультації, профорієнтаційний курс, написання резюме, проходження співбесід тощо); викладачі англійської та математики; радники (стосовно подолання перешкод у навчанні; стресу та змін); консультанти з особистісного розвитку; тренери з цифрового навчання; координатор допоміжних технологій; асистент з підтримки навчання; охоронці та інші фахівці (Courses for adult learners, 2024).

Головними цілями діяльності *Brooklands College* в Англії є створення можливостей для отримання знань, навичок, кваліфікації; сприяння працевлаштуванню та психологічному добробуту; подолання основних бар'єрів, які можуть перешкоджати навчанню, працевлаштуванню та добробуту громади; партнерство з іншими місцевими освітніми закладами, провайдерами, громадськими організаціями, роботодавцями для вирішення актуальних локальних потреб (The Adult College Prospectus 2024–2025, 2024).

Brooklands College є інклюзивним центром навчання впродовж життя в Англії та керується такими цінностями як: розвиток, успіх, цінності кожного дорослого; надихати, мотивувати, ризикувати, бути готовими до інновацій та змін; дбати, бути співчутливими,

створювати безпечне середовище для розвитку та процвітання особистості; співпрацювати, надавати високоякісні освітні послуги. Стратегічними цілями діяльності коледжу визначено: підготовка висококваліфікованої робочої сили; залучення та розвиток персоналу для забезпечення інклюзивного навчання; створення інноваційного навчального середовища шляхом постійних інвестицій в активи; забезпечення ефективного механізму самофінансування своїх стратегічних цілей. Коледж Brooklands College пропонує широкий вибір курсів для дорослих протягом дня, вечора та у вихідні дні у кампусах у Вейбриджі, Ешфордї або онлайн. Коледж пропонує курси за такими напрямками: бухгалтерський облік; кулінарія; освіта (в тому числі дошкільна); англійська для носіїв інших мов (ESOL); математика та англійська мова; перукарське мистецтво; вища освіта (базовий ступінь з дошкільної освіти – це комбінована академічна та професійна кваліфікація у сфері вищої освіти у Сполученому Королівстві, яка еквівалентна двом третинам диплома бакалавра з відзнакою (Foundation degree, 2024); базовий ступінь рівня 4/5 в інженерії автоспорту тощо) (The New Strategic Plan 2021–2026, 2021).

Під гаслом «Навчатись ніколи не пізно» неформальне навчання пропонує також *City of Westminster College*. У кожному кампусі коледжу є власний навчальний ресурсний центр для проведення індивідуального чи групового навчання, комп'ютери, друкарні; книги для навчання, розваг та дозвілля; навчальні зони; кімната для роздумів та багато іншого. Коледж пропонує понад 490 курсів, серед яких курси для дорослих зокрема. Цінності коледжу полягають у формуванні у дорослого населення почуття соціальної та моральної відповідальності, адаптацію до реального життя у країні, розвиваючи розуміння демократії, свободи, поваги, толерантності (British Values, 2024).

У *College of Haringey, Enfield and North East London* (який входить до Capital City College Group) провідними цінностями визначено: повага (створення безпечного та довірливого професійного середовища, співчуття та розуміння поглядів інших, постійне прагнення до розвитку та вдосконалення); партнерство (співпраця задля створення найкращих умов для студентів, викладачів та роботодавців; прагнення до навчання новому та переймання досвіду в інших); креативність (пошук нових ідей та технологій навчання; гнучкість та готовність до ризику); можливість (допомога дорослим у реалізації їх мрій; подолання перешкод у освітньому процесі). Навчальна програма є насиченою та досить складною, водночас здобувачі освіти отримують актуальні знання та навички, які допомагають їм розвиватись у конкретному професійному середовищі. Дорослі на курсі англійської мови ESOL покращують свої комунікативні навички для набуття впевненості у вирішенні повсякденних життєвих ситуацій та здобувають навички, які вимагають їх потенційні роботодавці. Здобувачі з особливими освітніми потребами отримують необхідну підтримку від кваліфікованого викладацького персоналу, які допомагають їм отримати доступ до навчальної програми та додаткових заходів, використовують мову жестів та візуальні ресурси. Після закінчення навчання за програмами вони можуть продовжити навчання або працевлаштуватись (Further education and skills inspection report, 2022).

Слід додати, що найбільший провайдер освітніх послуг для дорослих у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії – *Освітня асоціація працівників (The Workers' Educational Association, WEA)* організація, що діє на території Англії, Уельсу та Шотландії, вбачає своєю місією подолання соціально-економічних наслідків локдаунів і воєнного стану в Україні та пропонує неформальне навчання для розвитку професійних навичок, підтримки фізичного і психічного здоров'я, боротьби із соціальною ізоляцією тощо. Організація отримує фінансування від благодійних внесків приватних осіб та британського уряду, який сприяє поширенню концепції навчання протягом життя. Стратегічними цілями організації визначено: навчання для життя (відкритий доступ до освіти); навчання для роботи (сучасний навчальний план, студентоорієнтоване навчання, інноваційний підхід та персоналізована підтримка); навчання для громади (підвищення якості життя у громаді, сприяння соціальній справедливості та інклюзії). Заняття передбачають розвиток

особистісних та професійних навичок, спрямовані на подолання соціальної ізоляції та покращення фізичного та психічного здоров'я (Creating opportunities: the WEA strategy, 2023).

ВИСНОВКИ

Дослідження діяльності провідних провайдерів неформальної освіти дорослих в Англії (Інститут неперервної освіти Кембриджського університету, Оксфордський університет, Університет Манчестера, Бірмінгемський університет, Ноттінгемський університет, Освітня асоціація працівників та інші) забезпечило можливість визначити та схарактеризувати особливості діяльності центрів освіти дорослих за певними структурними характеристиками: ціннісна орієнтованість, організаційно-методичне та інформаційно-змістове забезпечення освітнього процесу освіти дорослих.

Головними цілями діяльності англійських центрів освіти дорослих є створення можливостей для отримання знань, навичок, кваліфікації та перекваліфікації; сприяння працевлаштуванню та психологічному добробуту дорослого населення; подолання основних бар'єрів у процесі працевлаштуванні громадян; розвиток цифрових навичок, забезпечення інклюзивного середовища тощо.

Провайдерами освіти Англії пропонуються широкий вибір форм навчання дорослого населення: навчальні табори, що сприяють розвитку професійних навичок, кар'єрному просуванню, розвитку особистісних навичок; мікрокредити модулів у магістратурі як академічні кредити для отримання ступеня магістра; безперервний професійний розвиток – курси, за які не передбачено отримання сертифікату або диплому; комплексні навчальні програми; практичний досвід (можливість взяти участь у реальних проектах); персональні менторські сесії та інші.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні організаційно-змістового забезпечення неформальної освіти дорослих у інших країнах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (Шотландії, Уельсу, Північній Ірландії) для визначення загальних тенденцій розвитку неформальної освіти.

Список використаної літератури

1. Аніщенко О. Моделі центрів освіти дорослих в Україні. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2018. Вип. 1. С. 22–35. URL: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/21> (дата звернення: 03.10.2024).
2. Волярська О., Пастушок О. Особливості розвитку освіти дорослих у європейських країнах. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2016. № 7 (3). С. 51–54. URL: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2016.74342>
3. Головатенко Т. Тенденції професійної підготовки вчителів початкової школи у закладах вищої освіти країн Бенілюксу: Дис... доктора філософії: 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. 294 с.
4. Пивоварська К., Стефанюк О. Центр освіти дорослих як середовище особистісного й професійного розвитку (за результатами роботи центру освіти дорослих м. Полтава у 2021 році). *Витоки педагогічної майстерності*. 2023. № 32. С. 181–187. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2023.32.292668>
5. Смольнікова О. Розвиток та запровадження навчання дорослих у системі неперервної освіти Великої Британії. *Актуальні проблеми освіти і науки: досвід та сучасні технології. Матеріали заочної Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2020. С. 68–71. <https://japon.donnu.edu.ua/article/view/8768> (дата звернення: 03.10.2024).
6. The Adult College Prospectus 2024–2025. London: The Adult College of Barking & Dagenham, 2024. 67 p. URL: <https://online.flippingbook.com/view/1070726870/> (дата звернення: 03.10.2024).
7. Barnet and Southgate College. *Courses for adult learners*. URL: <https://www.barnetsouthgate.ac.uk/all-courses-for-adults> (дата звернення: 03.10.2024).
8. City of Westminster College, London. *British Values*. URL: <https://www.cwc.ac.uk/about-us/british-values> (дата звернення: 03.10.2024).
9. Clancy S. Sir George Trevelyan, Residential Adult Education and the New Age: «To Open The Immortal Eye». London: Palgrave Macmillan, 2023. 275 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-35955-2>
10. Freeman M. The vital message: continuing education and the University of Cambridge 1945–2020. St Albans: Regents Court Press, 2023. 320 p.

11. Creating opportunities: the WEA strategy. London: Workers' Educational Association, 2023. 24 p. URL: https://www.wea.org.uk/sites/default/files/2023-09/wea_strategy_creating_opportunities.pdf (дата звернення: 03.10.2024).
12. Field T. Touch for socioemotional and physical well-being: A review. *Developmental Review*. 2010. Vol. 30 (4). P. 367–383. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dr.2011.01.001>
13. Greater London Authority. *Find adult learning providers near me*. URL: <https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/jobs-and-skills/find-adult-learning-providers-near-me> (дата звернення: 03.10.2024).
14. Holford J. The University of Nottingham and Adult Education. *Andragoške studije*. 2014. № 2. P. 85–94. URL: https://as.edu.rs/wp-content/uploads/2023/07/AS_2014-2_06.pdf (дата звернення: 03.10.2024).
15. Hughes D., Adriaanse K., Barnes S.-A. Adult education: too important to be left to chance. London: All Party Parliamentary Group for Adult Education, 2016. 65 p. URL: <https://wrap.warwick.ac.uk/id/eprint/80472/> (дата звернення: 03.10.2024).
16. Inspection of Capital City College Group. Further education and skills inspection report. London: Capital City College. 2022. 10 p. URL: https://www.capitalccg.ac.uk/wp-content/uploads/2023/02/130421_1.pdf (дата звернення: 03.10.2024).
17. Manchester Digital. *Lifelong learning at the University*. URL: <https://www.manchesterdigital.com/post/the-university-of-manchester/lifelong-learning-at-the-university> (дата звернення: 03.10.2024).
18. Michie J. The role and importance of residential adult education. *International Review of Applied Economics*. 2024. Vol. 38 (4). P. 430–437. DOI: <https://doi.org/10.1080/02692171.2024.2371239>
19. The New Strategic Plan 2021–2026. Weybridge: Brooklands College, 2021. 18 p. URL: https://www.brooklands.ac.uk/wp-content/uploads/2022/01/StrategicDoc_Dec21.pdf (дата звернення: 03.10.2024).
20. Oxford University Department for Continuing Education. *Join a community of lifelong learners*. URL: <https://www.conted.ox.ac.uk/about/lifelong-learning> (дата звернення: 03.10.2024).
21. University of Birmingham. *Short courses*. URL: <https://www.birmingham.ac.uk/study/short-courses> (дата звернення: 03.10.2024).
22. University of Cambridge. *Institute of Continuing Education (ICE)*. URL: <https://www.ice.cam.ac.uk/about-us> (дата звернення: 03.10.2024).
23. The University of Nottingham. *Honorary Network in Post 16, Lifelong Learning and Adult Education*. URL: <https://www.nottingham.ac.uk/education/research/networks/index.aspx> (дата звернення: 12.10.2024).
24. Wikipedia, the free encyclopedia. *Foundation degree*. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Foundation_degree (дата звернення: 03.10.2024).

References

- Anishchenko, O. (2018). Modeli centriv osviti doroslih v Ukraini [Adult education center models in Ukraine]. *Adult Education: Theory, Experience, Prospects*, 1 (14), 22–35. <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/21>
- Voliarska, O. S., & Pastushok, O. I. (2016). Osoblivosti rozvitku osviti doroslih u yevropejskih krayinah [Characteristics of adult education in European countries]. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 7 (3), 51–54. <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2016.74342>
- Holovatenko, T. Yu. (2021). *Tendenciyi profesijnoyi pidgotovki vchiteliv pochatkovoyi shkoli u zakladah vishoyi osviti krayin Benilyuksu [Tendencies of Pre-Service Primary School Teacher Training at Higher Education Institutions in the Benelux Countries]. Thesis for the degree of Doctor of Philosophy in specialty 011 Educational, Pedagogical Sciences, field of knowledge 01 Education. Pedagogy*. Borys Grinchenko Kyiv University.
- Pyvovarska, K., & Stefaniuk, O. (2023). Centr osviti doroslih yak seredovishe osobistynogo j profesijnogo rozvitku (za rezultatami roboti centru osviti doroslih m. Poltava u 2021 roci) [The adult education center as an environment for personal and professional development (according to the results of the work of the Poltava adult education center in 2021)]. *The sources of pedagogical skills*, 32, 181–187. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2023.32.292668>
- Smolnikova, O. (2020). Rozvytok ta zaprovadzhennia navchannia doroslykh u systemi neperervnoi osvity Velykoi Brytanii [The development and implementation of adult education in the UK]. *Aktualni problemy osvity i nauky: dosvid ta suchasni tekhnolohii*, 68–71. <https://japon.donnu.edu.ua/article/view/8768>
- The Adult College Prospectus 2024–2025* (2024). The Adult College of Barking & Dagenham. <https://online.flippingbook.com/view/1070726870/>
- Barnet and Southgate College. *Courses for adult learners*. <https://www.barnetsouthgate.ac.uk/all-courses-for-adults>
- City of Westminster College, London. *British Values*. <https://www.cwc.ac.uk/about-us/british-values>
- Clancy, S. (2023). Sir George Trevelyan, Residential Adult Education and the New Age: «To Open The Immortal Eye». Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-35955-2>

- Freeman, M. (2023). *The vital message: continuing education and the University of Cambridge 1945–2020*. Regents Court Press.
- Creating opportunities: the WEA strategy (2023). Workers' Educational Association. https://www.wea.org.uk/sites/default/files/2023-09/wea_strategy_creating_opportunities.pdf
- Field, T. (2010). Touch for socioemotional and physical well-being: A review. *Developmental Review*, 30 (4), 367–383. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2011.01.001>
- Greater London Authority. *Find adult learning providers near me*. <https://www.london.gov.uk/programmes-strategies/jobs-and-skills/find-adult-learning-providers-near-me>
- Holford, J. (2014). The University of Nottingham and Adult Education. *Andragoške studije*, 2, 85–94. https://as.edu.rs/wp-content/uploads/2023/07/AS_2014-2_06.pdf
- Hughes, D., Adriaanse, K., Barnes, S.-A. (2016). *Adult education: too important to be left to chance*. All Party Parliamentary Group for Adult Education. <https://wrap.warwick.ac.uk/id/eprint/80472/>
- Inspection of Capital City College Group. *Further education and skills inspection report* (2022). Capital City College. https://www.capitalccg.ac.uk/wp-content/uploads/2023/02/130421_1.pdf
- Manchester Digital. *Lifelong learning at the University*. <https://www.manchesterdigital.com/post/the-university-of-manchester/lifelong-learning-at-the-university>
- Michie, J. (2024). The role and importance of residential adult education. *International Review of Applied Economics*, 38 (4), 430–437. <https://doi.org/10.1080/02692171.2024.2371239>
- The New Strategic Plan 2021–2026 (2021). Brooklands College. https://www.brooklands.ac.uk/wp-content/uploads/2022/01/StrategicDoc_Dec21.pdf
- Oxford University Department for Continuing Education. *Join a community of lifelong learners*. <https://www.conted.ox.ac.uk/about/lifelong-learning>
- University of Birmingham. *Short courses*. <https://www.birmingham.ac.uk/study/short-courses>
- University of Cambridge. *Institute of Continuing Education (ICE)*. <https://www.ice.cam.ac.uk/about-us>
- The University of Nottingham. *Honorary Network in Post 16, Lifelong Learning and Adult Education*. <https://www.nottingham.ac.uk/education/research/networks/index.aspx>
- Wikipedia, the free encyclopedia. *Foundation degree*. https://en.wikipedia.org/wiki/Foundation_degree

Стаття надійшла до редакції 1.11.2024

Прийнято до друку 26.12.2024

FEATURES OF ADULT EDUCATION CENTERS IN ENGLAND

Anastasiia Fedchyshyna

<https://orcid.org/0009-0009-8158-5170>

PhD student,

Department of Educology and Psychological
and Pedagogical Sciences,

Faculty of Pedagogical Education,

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,

18/2 I. Shamo Blvd, 02154, Kyiv, Ukraine,

a.fedchyshyna.asp@kubg.edu.ua

The article reveals the peculiarities of adult education centers in one of the countries of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland – England, which are based at universities, colleges, charitable organizations, etc. The peculiarities of adult education centers in England were determined and analyzed according to certain structural characteristics: axiological orientation, organizational, methodical and information-content provision of the adult education process. It is noted that the main goals of the institutions that provide non-formal adult education in England are the creation of opportunities for obtaining knowledge, skills, qualifications and retraining; promotion of employment and psychological well-being of the adult population; overcoming the main barriers in the employment process; development of digital skills, provision of an inclusive environment and others. It is noted that education providers in England offer a wide selection of forms of adult education, which contribute to the development of professional and personal skills, career growth; provide continuous professional development, acquisition of practical experience and flexible training. It was determined that among the priority areas of adult education in England there are civic education, futures of education, second higher education, technical and vocational education, liberal adult education, professional education, education policy and others.

Keywords: adult education, adult education centres, adult education centres in England, educational providers, non-formal education, professional development.